

STANDARD č. 1

Cíle a způsoby činnosti zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Zpracoval: Bc. Markéta Šiplová, PhDr. Štěpánka Lodrová Datum, podpis	Schválil: MUDr. Jana Tytlová Datum, podpis
Platnost: 1.1.2022	Vydání: druhé ke dni 1. 1.2022
Revize: 1 x ročně	

Tento interní předpis je výhradním duševním vlastnictvím Dětského centra Plzeň a jakékoliv jeho šíření nebo postupování cizím osobám nebo subjektům je možné pouze se souhlasem ředitele zařízení.

Znění standardu:

1a) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má písemně definováno a zveřejněno poslání, cíle, cílovou skupinu a zásady své činnosti, a to formou srozumitelnou dětem, jejich rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte a dalším osobám příbuzným nebo dítěti blízkým.

1b) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má písemně zpracovány pracovní postupy a metodiky zaručující dítěti pomoc a ochranu s cílem stabilizovat jeho situaci a navrátit jej do rodinného prostředí. Pracovní postupy a metodiky obsahují zejména způsoby práce s ohroženým dítětem a jeho rodinou, postup při vedení rozhovoru s dítětem a pro vyhodnocování potřeb dítěte.

Legislativa:

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně, ve znění pozdějších změn a doplňků
- rozhodnutí o vydání pověření k výkonu sociálně právní ochraně dětí – Krajský úřad Plzeňského kraje, Odbor sociálních věcí, č. j. SV/1289/13

Související a navazující dokumenty zařízení

- Vnitřní řád Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen ZDVOP, zařízení)
- Metody a formy práce s dítětem
- Etický kodex zaměstnanců

Cílová skupina standardu a jeho dostupnost

- Umístěné děti, jejich rodiče nebo osoby blízké
- Veřejnost
- Zaměstnanci a zařízení jako celek

Dostupnost obsahu standardu je zajištěna vyvěšením na nástěnce v návštěvní místnosti (označené „Standardy ZDVOP“), ve složce Standardů ZDVOP uložených v kanceláři sociálních pracovníků a ředitelně; na webu www.detskecentrumplzen.cz pod záložkou Šneček, v letáčku o ZDVOP; ústním sdělením pověřeného zaměstnance.

1a) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má písemně definováno a zveřejněno poslání, cíle, cílovou skupinu a zásady své činnosti, a to formou srozumitelnou dětem, jejich rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte a dalším osobám příbuzným nebo dítěti blízkým.

Poslání

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc „Šneček“ (dále jen ZDVOP) poskytuje ochranu a pomoc dítěti zejména ve věku od narození do šesti let, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva.

Ochrana a pomoc takovému dítěti spočívá v uspokojování jeho základních životních potřeb, včetně ubytování, zajištění zdravotní, psychologické či jiné odborné péče.

Pobyt dítěte v zařízení je dočasný, do vyřešení situace, pro kterou bylo do zařízení přijato. Nemá být trvalým či dlouhodobým řešením osudu dítěte, ale je třeba ho považovat za pomoc dítěti a jeho rodině.

Smyslem pomoci je nabídnout klientovi takový souhrn služeb, které budou vycházet z jeho individuálních potřeb a budou dle možností navazovat na jeho dosavadní styl života.

Během pobytu dítěte v ZDVOP jsou zajišťovány veškeré potřeby dítěte (zdravotní péče je zajišťována odborníky z Dětského centra), komunikace s rodinou a pracovníky OSPOD. Tyto na sebe navazující činnosti mají umožňovat dítěti se co nejrychleji navrátit zpět do jeho přirozeného rodinného prostředí.

Motto ZDVOP Šneček:

ZDVOP Zabezpečujeme *Dětem Včasnou Odbornou Pomoc*

Šneček má domeček a zajišťuje stabilní a bezpečné prostředí.

Přejeme každému dítěti jeho bezpečný domov, kam se může uchýlit jako šneček do svého domečku.

Cíle činnosti

Hlavní cíl:

Hlavním cílem činnosti ZDVOP je poskytnout ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva.

Dílčí cíle:

- **zabezpečit plné zaopatření dítěte spočívající v poskytování ubytování, stravování a ošacení,**
  - vytvořit dětem takové prostředí, které jim v co největší míře bude připomínat domov a tím jim alespoň částečně umožnit žít dle dosavadních návyků
  - poskytovat služby dle individuálních potřeb jednotlivce,
  - respektovat právo klienta vyjadřovat své potřeby, přání, touhy a stížnosti.
- **poskytnout výchovnou péči,**
  - trvale rozvíjet celkovou osobnost dítěte, jeho duševní i tělesné schopnosti,
  - rozvíjet a respektovat citový život dětí a umožnit jim udržovat rodinné, přátelské a mezilidské vztahy.
- **zajistit poskytování zdravotních služeb,**
- **poskytnout poradenství dítěti, jeho rodičům či osobám odpovědným za jeho výchovu,**
  - podpořit rodiče v nahlédnutí na závažnost náročné životní situace, která jim neumožňuje řádnou péči o dítě a zvýšit tak jejich osobní zaangażovanost k řešení dané situace,
  - respektovat a uplatňovat práva klientů prostřednictvím spolupodílení se na plánování a průběhu sociální služby, která jim je poskytována,
  - poskytovat rodině pomoc a podporu v řešení jejich sociálních, osobních či zdravotních problémů, které jim neumožňují řádně pečovat o své dítě,
  - systematicky, společnými silami vytvářet nové možnosti ke zvyšování rodičovských kompetencí a tím zlepšovat kvalitu života dítěte ve všech oblastech jeho potřeb,
  - zajistit rodině terapii vždy v souladu IPOD
  - dbát na vzájemnou provázanost, informovanost a ucelenost poskytovaných služeb.
- **zajistit pomoc při přípravě na školní vyučování a doprovod do školy,**
- **vytvářet podmínky pro zájmovou činnost dítěte,**
- **poskytovat dítěti odbornou péči prostřednictvím sociálního pracovníka a psychologa**
  - zajišťovat pocit bezpečí a ochrany – vytvářet bezpečné prostředí.

Naplnění výše uvedených cílů je sledováno prostřednictvím vyhodnocení výstupních dotazníků /Standard č. 16/, statistikou a evidencí stížností. Termín vyhodnocení je do 31. března následujícího roku a uvedením do výroční zprávy.

Cílová skupina ZDVOP

Děti ve věku od 0 do 18 let, zejména od 1 roku do 18 let.

- Dítě, které požádá o ochranu svého života a dalších svých práv,
- Dítě, které potřebuje okamžitou pomoc.

Primární

- dítě, jehož rodiče zemřeli,
- dítě, jehož rodiče neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti,

- dítě, jehož rodiče nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti,
- dítě, které vede zahálčivý či nemravný život,
- dítě, na kterém byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění,
- dítě, které je ohroženo násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu.

Sekundární

- rodiče či jiné osoby zodpovědné za výchovu dítěte umístěného ve ZDVOP,
- děti, rodiče, osvojitelé a pěstouni v rámci procesu zprostředkování náhradní rodinné péče.

Zásady činnosti:

Hlavní zásadou činnosti ZDVOP je zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Vždy s přihlédnutím k širšímu sociálnímu prostředí dítěte.

- **zaměstnanci postupují v souladu s Etickým kodexem zaměstnanců,**
  - Etický kodex je závazný všem zaměstnancům zařízení.
- **zaměstnanci kladou důraz zejména na zajištění ochrany a péče o dítě, což je chápáno jako nezbytná součást zajištění jeho zájmů a pocitů blaha,**
  - zaměstnanci vnímají potřeby dětí a s přihlédnutím k věku dítěte respektují jeho názor,
  - zaměstnanci postupují v souladu se Závaznými pokyny č. 1/ 15.
- **zaměstnanci berou ohled na práva a povinnosti rodičů či jiných zákonných zástupců,**
  - zaměstnanci spolupracují s klientem na principu partnerství,
  - zaměstnanci motivují a vedou rodinu k aktivnímu a samostatnému řešení situace,
  - zaměstnanci zaujímají nehodnotící postoj k dětem a rodičům,
  - zaměstnanci vnímají dítě a rodinu jako celek, využívají komplexní přístup v práci s dítětem a jeho rodinou v kontextu sociálního prostředí rodiny.

Vykonávané činnosti:

ZDVOP zabezpečuje dítěti:

- ubytování, stravu, ošacení,
- celodenní odbornou péči a podporu,
- pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu - pomoc při oblékání a svlékání včetně pomoci při použití speciálních pomůcek, pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík, pomoc při vstávání z lůžka, uléhání, změně polohy, pomoc a podpora při podávání jídla a pití, pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním i vnějším prostoru,
- pomoc při osobní hygieně nebo zajištění podmínek pro osobní hygienu - pomoc při úkonech osobní hygieny, pomoc při základní péči o vlasy a nehty, pomoc při použití WC,

- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím-podpora a pomoc při využívání běžně dostupných služeb a informačních zdrojů, pomoc při obnově nebo upevnění kontaktu s rodinou, pomoc a podpora při aktivitách podporujících sociální začleňování
- podmínky vhodné pro zdárný vývoj dětí /vč. trávení volného času/,
- zajištění výchovných, vzdělávacích a aktivizačních činností - pracovně výchovná činnost, nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností, vytvoření podmínek pro zajišťování přiměřeného vzdělávání nebo pracovního uplatnění,
- odbornou pomoc (krizová intervence, poradenství, psychologická pomoc, pomoc výchovného či rodinného poradce, speciálního pedagoga),
- zdravotní služby a další potřebné služby /zajištěno týmem odborníků z DC/.
- Nezaopatřenému dítěti staršímu 7 let je přiznáno kapesné, jehož výše jako dávky sociálního zabezpečení vyplývá z § 2 nařízení vlády č. 460/2013 Sb. Kapesné je vypláceno vždy v pondělí. Za období kratší než 1 měsíc se kapesné stanoví poměrně podle počtu dnů. Kapesné bude nezletilému předáváno v hotovosti.

Výše kapesného činí za kalendářní měsíc:

- a) 120 Kč, jde-li o dítě od 7 do 10 let věku,
- b) 200 Kč, jde-li o dítě od 10 do 15 let věku,
- c) 300 Kč, jde-li o dítě od 15 let nebo nezaopatřenou osobu.

ZDVOP spolupracuje s rodinou dítěte, poskytuje jí odborné služby /nácvik rodičovských kompetencí, odborné sociální poradenství/ s cílem zlepšit situaci rodiny a umožnit dítěti návrat domů.

V zájmu dítěte spolupracuje ZDVOP s orgánem sociálně-právní ochrany dětí a s dalšími zainteresovanými odborníky.

1b) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má písemně zpracovány pracovní postupy a metodiky zaručující dítěti pomoc a ochranu s cílem stabilizovat jeho situaci a navrátit jej do rodinného prostředí. Pracovní postupy a metodiky obsahují zejména způsoby práce s ohroženým dítětem a jeho rodinou, postup při vedení rozhovoru s dítětem a pro vyhodnocování potřeb dítěte.

Práce s dítětem a rodinou vychází z individuálního plánu ochrany dítěte (dále jen IPOD), který zpracovává příslušný orgán sociálně-právní ochrany dítěte (dále jen OSPOD). Sociální pracovník ZDVOP ve spolupráci s pracovníky v přímé péči zpracovává individuální plán ochrany dítěte (dále jen IPod). IPod je sestaven každému dítěti s ohledem na jeho individuální potřeby a s ohledem na jeho aktuální sociální situaci (více *Standard č. 10*).

ZDVOP se snaží naplňovat cíle v rámci jednotlivých individuálních plánů ochrany dítěte.

Metody a formy práce

popisují vlastní činnost zařízení, postupy a vysvětlení jsou sdělovány ústně:

- rodičům či jiným osobám zodpovědným za péči o dítě či dalším osobám blízkým při příjmu dítěte nebo při první návštěvě u dítěte; informace sděluje sociální pracovníce nebo ředitel zařízení,
- dítěti při přijetí; informace sděluje, s ohledem na věk a rozumovou zralost dítěte, klíčová sociální pracovníce dítěte nebo pracovník pověřený ředitelem zařízení.

Klienti ZDVOP mají možnost se kdykoliv znovu zeptat na tyto informace si vyžádat.

Metody práce s klienty ZDVOP:

- rozhovor
- pozorování
- metody teoretické - vyprávění, vysvětlení, popis
- metody praktické - nácvik, předvedení, ukázání

Formy práce s klienty ZDVOP:

- řízená činnost (plánovaná, vedená odborným pracovníkem)
- neřízená činnost (volná hra, trávení volného času dle rozhodnutí dítěte)
- individuální
- skupinová

Závazný pokyn Č.1/15

Metody a formy práce s dětmi ve ZDVOP

Metody a forma práce jsou zpracovány z pohledu potřeb dítěte pro různé věkové kategorie, u každého dítěte je pak postupováno dle jeho individuálních potřeb:

1. Metody a formy práce s dětmi ve ZDVOP: věk 0-6 let
2. Metody a formy práce s dětmi ve ZDVOP: věk 6-18 let

Zpracoval: Bc.Markéta Šiplová, PhDr. Štěpánka Lodrová Datum, podpis	Schválil: MUDr. Jana Tytlová Datum, podpis
Platnost: 1.1.2022	Vydání: druhé ke dni 1.1.2022
Revize: 1 x ročně	Závaznost: zaměstnanci

Tento interní předpis je výhradním duševním vlastnictvím Dětského centra Plzeň a jakékoliv jeho šíření nebo postupování cizím osobám nebo subjektům je možné pouze se souhlasem ředitele zařízení.

1. Metody a formy práce s dětmi ve ZDVOP věk od 0-6 let

Dítěti je přidělen „klíčový sociální pracovník“ a pracovníci v přímé péči. Ve vzájemné spolupráci vytváří každému dítěti v zařízení individuální plán ochrany dítěte (více viz standard č. 10). Dále má dítě přiděleného „klíčového pracovníka v přímé péči“, který se podílí na výchově a zvyšování dovedností dítěte (viz níže).

Ihned při přijetí dítěte do zařízení:

- pokud dítě přivádí do zařízení rodič, je žádoucí získat co nejvíce informací o dítěti (zdravotní stav – onemocnění, případné alergie, užívané léky; režim dne – spánek, podávání stravy, udržení hygieny; oblíbená hračka; co má dítě rádo – jídlo, pití, činnost apod.)
- sociální pracovník ve spolupráci s pracovníkem v přímé péči bez prodlení zajistí základní potřeby dítěte (jídlo a pití, vhodné oblečení, hygiena, drobné ošetření), v případě potřeby se obrátí na lékaře Dětského centra,
- s dítětem hovoří s ohledem na jeho věk a rozumové dovednosti, snahou sociálního pracovníka je dítěti citlivě vysvětlit, v jaké situaci se nachází, jak tato situace bude dlouho trvat a na koho se může kdykoliv v případě potřeby obrátit,
- důležité je dítě ujistit o bezpečnosti prostředí, ve kterém se nachází,
- sociální pracovník dítě seznámí s prostory rodinné buňky, ukáže mu jeho postýlku a představí mu „tetu“ (pracovník v přímé péči), která o něj bude pečovat.

Stěžejním úkolem pracovníků ZDVOP je, co nejvíce **ulehčit dítěti adaptaci na nové, neznámé prostředí:**

- Sociální pracovník se snaží zjistit co nejvíce informací o dítěti (viz výše). Pokud je to možné a vhodné, je v zájmu dítěte navázat na zjištěné zvyklosti. Informace sociální pracovník získává od rodičů, orgánu sociálně-právní ochrany dětí či jiných odborníků, kteří s rodinou spolupracují.
- Dítě je citlivě seznamováno s harmonogramem dne, podávanou stravou a pravidly soužití na rodinné buňce. Je brán ohled na jeho dosavadní zvyklosti, které se mohou od chodu zařízení lišit.
- Pracovníci zařízení jsou ohleduplní k prožívání dítěte, které se ocitlo v náročné životní situaci, které s ohledem na svůj nízký věk a případné snížené rozumové schopnosti nemusí rozumět. Neporozumění se může projevit nevhodnými způsoby jednání vůči sobě samému i druhým (dětem, ale i pracovníkům ZDVOP), obtížemi se spánkem, příjmem potravy či poruchami zažívání.
- Pracovník v přímé péči dítě seznamuje s pracovníkem v přímé péči, kterému dítě předává,
- Sociální pracovník ve spolupráci s pracovníky v přímé péči či dalšími odborníky průběžně konzultuje průběh adaptace, dotazují se i dítěte adekvátně jeho věku a s ohledem na jeho rozumové schopnosti,
- Kontakty dítěte s rodičem a dalšími osobami blízkými jsou s ohledem na zájem dítěte podporovány, a to prostřednictvím pravidelných návštěv, dítě je zejména na první

návštěvu připravováno; průběžně a s citlivostí je s dítětem hovořeno o jeho osobách blízkých,

- V odůvodněných případech vždy ve spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany, soudem, policií a psychologem zařízení je nezbytné dítěti poskytnout jistotu bezpečného prostředí, např. v situaci podezření či prokázání syndromu CAN.

Povinnosti ZDVOP vůči dítěti:

- odborní pracovníci ZDVOP naplňují základní biologické a psychické potřeby dítěte,
- klíčový sociální pracovník ve spolupráci s klíčovým pracovníkem přímé péče daného dítěte průběžně vytváří a průběžně vyhodnocuje individuální plán ochrany dítěte,
- pracovníci v přímé péči ve spolupráci s výchovnou sestrou a doporučením speciálního pedagoga plánují a zajišťují výchovu a vzdělávání dítěte,
- odborní pracovníci ZDVOP maximálně podporují pozitivní vývoj dítěte, zvyšují jeho dovednosti a kompetence, vedou ho k soběstačnosti a samostatnosti.

Pravidelné hodnocení u dětí je vyhodnocováno v pravidelných intervalech:

0-1 rok/ 1krát měsíčně,
1-3 roky/ 1krát za 3 měsíce,
3-6 let/ 1krát za 3 měsíce.

Hodnocení provádí klíčový pracovník v přímé péči, který je dítěti přidělen ihned po jeho příchodu do zařízení. Za přidělení klíčového pracovníka v přímé péči zodpovídá výchovná sestra, stejně tak jako za pravidelnost a úroveň hodnocení psychomotorického vývoje dítěte včetně pravidelného vyhodnocování psychologických tabulek.

- Zařízení zajišťuje u dítěte zdravotní péči léčebně-preventivní včetně očkování, plánování odborných vyšetření, rehabilitace, psychologické vyšetření, individuální výchovné plány, logopedická péče.

Pravidla jednání (způsobů komunikace) s dítětem umístěním v ZDVOP

- s dítětem je hovořeno s ohledem na jeho věk a rozumové schopnosti,
- dítěti je nasloucháno, pracovník má zájem o prožívání dítěte, všímá si projevů v jeho chování a zaznamenává případné změny,
- s dítětem je navazován oční kontakt, zejména v případě požadavku na dítě máme oči ve stejné rovině, nemluvíme na dítě shora, či do jeho zad,
- dítěti je věnován dostatek pozornosti, pracovník si je vědom toho, že nežádoucí projevy chování mohou být u dítěte projevem nenaplněné potřeby,
- přirozená vývojová stádia v životě dítěte jsou plně respektována, např. batolecí období vzdoru,
- nežádoucí projevy chování dítěte, mohou být následkem náročné životní situace, ve které se dítě ocitlo a které nerozumí. Nežádoucí projev chování tak může být u dítěte způsobem, jak se se svým neštěstím vypořádat. V takové situaci je dítěti nabízen přijatelný způsob vypořádání se (fyzická aktivita, mačkání papíru, hození

či kopnutí do míče; vypovídání se). Křik, pláč, negativismus jsou tolerovány, tolerováno však není slovní či fyzické ubližování sama sobě či druhým a ničení věcí.

- Dítě není posíláno za trest do vedlejší místnosti, nepřipustné jsou jakékoliv formy fyzických či jiných forem psychického trestání,
- křik a nadávky jsou nepřipustné,
- dítě není nuceno k jídlu, či k činnosti, snahou pracovníka je dítě pozitivně motivovat,
- dítě není srovnáváno s jiným dítětem, každé dítě si zaslouží individuální přístup,
- chválíme, pohladíme, neupozorňujeme na nedostatky,
- dítěti jdeme příkladem, chceme-li aby dítě poděkovalo, poděkujeme mu,
- pracovníci v přímé péči jsou jednotní ve svých požadavcích na dítě,
- dítěti je dán jasný a srozumitelný pokyn adekvátní jeho věku a schopnostem.

Život dítěte ve ZDVOP

Pobyt v zařízení má dítěti co nejvíce připomínat rodinné prostředí. Rodinná buňka je rozčleněna do herního, jídelního a odpočinkového prostoru s patřičným hygienickým zázemím (viz.: **Standard č. 3**). Děti žijí v rodinných buňkách společně s pracovníci v přímé péči, kterou mohou oslovovat „teta“ či křestním jménem. Při přijetí do zařízení jsou dítěti klíčovou sociální pracovníci či pracovníci v přímé péči nabídnuty obě varianty oslovení. Na dané rodinné buňce se střídají čtyři pracovníci v přímé péči (dále jen teta) ve dvanácti hodinových směnách. Teta, která děti ráno budí, s dětmi stráví celý den a poté je i ukládá ke spánku.

V průběhu celého dne je snahou zařízení vyjít dětem vstříc s ohledem na jejich přirozené biorytmy, pevně dány jsou jen časy stravování. Děti nejsou buzeny, stejně jako nejsou nuceny zejména k polednímu spánku. Ihned po probuzení jsou vzaty z postýlek.

Děti se přiměřeně svému věku podílejí na chodu a péči o rodinnou buňku, např. úklidem hraček, ustláním postýlky, přípravou stolu k jídlu apod.

ZDVOP poskytuje dětem veškeré oblečení, obutí a hygienické potřeby. Při příchodu dítěte do zařízení mu teta v přímé péči ve spolupráci s výchovnou tetou přidělí bačkorčky a boty na pobyt venku, které ihned podepíše. Není přípustné, aby děti během pobytu střídaly různá obutí.

Ačkoliv děti nemají oblečení podepsané, tety v přímé péči mají přehled o oblečení, které dané dítě nosí. Žádoucí je podporovat vyjádření názoru dítěte a respektovat jeho přání, např. děvčátko si může vybrat, zda bude nosit raději sukni nebo šaty.

Boty a bundu mají děti uloženu v šatní skřínce. Pro lepší orientaci dítěte a s ohledem na vedení dítěte k soběstačnosti, je každá skříňka označena obrázkem.

Pokud má dítě s sebou v zařízení oblečení či obutí přinesené z domova, může jej užívat. Klíčový sociální pracovník sepíše seznam s popisem oblečení, který je součástí sociálního spisu a IPod dítěte. V přidělené šatní skřínce je kopie seznamu oblečení, která je dostupná všem pracovníkům v přímé péči.

Mezi hygienickou potřebu, která je vlastní každému dítěti, je zubní kartáček s kelímkem. Při příchodu dítěte do zařízení mu pečující teta ukazuje kartáček vložený v kelímku, na kterém je obrázek, pozn. obrázek je totožný jako obrázek na šatní skřínce. Obrázek přiděluje dítěti výchovná sestra.

Harmonogram dne u batolat a starších dětí:

- vstávání, ranní hygiena
- snídane (7:30)
- výchovná, řízená činnost
- svačina (9:30)
- volná hra, pobyt venku, návštěvy
- oběd, polední odpočinek (11:30)
- svačina (14:30)
- volná hra, pobyt venku, návštěvy
- večere (17:30)
- volná hra
- večerní hygiena, ukládání ke spánku

Odborný personál ZDVOP klade důraz na individuální zaměření, zájem a potřeby každého dítěte co se týká výběru vhodných aktivit. Dětem je umožněno účastnit se muzikoterapie, canisterapie, hipoterapie, dětská cvičení a mezigeneračního setkávání s klienty Domovinky, o. p. s.

Podporou identity každého dítěte umístěného v zařízení je oslava narozenin.

Děti ZDVOP se účastní společných společenských aktivit, např. karnevalu, sportovního dne, dětského dne, výletů, ozdravných pobytů, divadelních představení apod.

Vyhodnocování potřeb dítěte

Při vyhodnocování potřeb dítěte je kladen důraz na týmovou spolupráci pracovníků ZDVOP a rodiny umístěného dítěte.

Při hodnocení funkcí rodiny a rodičovských kompetencí v péči o dítě, se klíčový sociální pracovník zaměřuje především na hledání zdrojů nejen u rodičů, ale i u širší rodiny. Důraz je kladen na pozitivní stránky rodičů, oceňován je i sebemenší pokrok, projev snahy v jednání rodiče s účelem ho i nadále motivovat k dalšímu jednání v zájmu dítěte a vyřešení jeho situace. V rámci popsaných postupů hodnocení dochází k podpoře rodiny v nepříznivé životní situaci. Rodiče jsou po celou dobu procesu řešení nepříznivé životní situace informováni, čímž je posilována míra jejich zodpovědnosti na řešení situace.

Každé dítě je hodnoceno **individuálně s ohledem na věk, rozumovou zralost a náročné životní situace, kterými si ve svém životě prošlo.**

Při vyhodnocování potřeb dítěte je brán ohled na názor dítěte (dle věku a rozumové zralosti), zajištění pocitu bezpečí je prioritou po celou dobu hodnotícího procesu. Všechna zjištění při vyhodnocování jsou založena na názorech všech zainteresovaných odborníků. Všichni účastníci hodnocení musí být hodnotitelem informováni o průběhu a závěrečném vyhodnocení potřeb dítěte, přičemž informovanost se vztahuje též na dítě, a to přiměřeně jeho věku a rozumovým schopnostem.

Důraz je kladen na celostní přístup ke každému dítěti, vycházíme z jeho fyzických, duševních a sociálních potřeb.

Vyhodnocení potřeb dítěte se vždy odvíjí od celkového prospívání dítěte (jídlo, spánek, zdravotní stav), úrovně psychomotorického vývoje ve všech jeho oblastech (samostatnost/sebeobsluha, jemná a hrubá motorika, řeč, myšlení/vnímání) a emocionálního vývoje dítěte včetně projevů jeho chování a aktuální sociální situace.

Nedílnou součástí vyhodnocování potřeb dítěte je již výše zmíněný emocionální vývoj s návazností na projevy chování dítěte, které pečující osoby mohou vyhodnotit jako chování/jednání mimo běžnou normu. Jedná se o nadměrně rušivé projevy, které mohou negativně ovlivnit i vzájemné soužití všech dětí na skupince.

Zásady k řešení popsaného:

- každý pečující pracovník si je vědom, že včasné řešení problému je prevencí před rozvojem patologických forem jednání dítěte,
- každou odchylku od běžného chování dítěte pracovník v přímé péči ihned konzultuje s psychologem, speciální pedagogem či výchovnou sestrou,
- všichni pracovníci postupují v souladu s danými doporučeními, jsou jednotní ve svých výchovných postupech a přístupu k dítěti,
- klíčový sociální pracovník daná doporučení zaznamenává do elektronického systému, který je dostupný všem pečujícím osobám ZDVOP, prostřednictvím klíčového pracovníka v přímé péči jsou informováni i další pracovníci přímé péče,
- snahou pracovníka přímé péče je vždy prevence nežádoucích projevů chování, než využívání některých z níže uvedených výchovných opatření,
  - upozornění s vysvětlením,
  - zadání jasné hranice,
  - výběr ze dvou možností,
  - předcházení konfliktním situacím,
  - práce s časem včetně seznámení dítěte, jak bude daný den probíhat,
  - pozitivní motivace.
- pracovník přímé péče dává přednost „přirozenému důsledku“ jeho nevhodného chování než využití níže uvedených výchovných prostředků

Zcela nepřijatelné je: - když dítě ubližuje sobě
- když dítě ubližuje druhému
- když dítě ničí věci okolo sebe, např. bouchá dveřmi

Výchovné prostředky využívané v situaci neadekvátních projevů chování u dětí daného věku:

- zvýšení hlasu pracovníka přímé péči, jasným gestem dát dítěti najevo, že jeho chování je nepřijatelné,
- nabídnout dítěti formou posazení ke stolečku „čas pro přemýšlení“,
- dočasné odnětí oblíbené činnosti, hračky,
- v případě, že děti dostávají sladkost v daném časovém úseku dne, sladkost odeprít,

Zásady využívání výchovných prostředků:

- dítě musí vždy vědět zač je „trestáno“,
- „trest“ musí být okamžitý, ne s časovou prodlevou,
- po odeznění emocí je situace s dítětem vždy rozebrána,
- dítěti musí být nabídnut prostor pro nápravu – omluva, pohlazení,
- dítě musí mít vždy pocit, že „trest“ měl svůj začátek a svůj konec, není přípustné ho „trestat“ v časově neohrazeném úseku.

Průběh výchovné činnosti u dítěte ve ZDVOP

Pracovníci v přímé péči ve spolupráci s výchovnou sestrou plánují a zajišťují výchovu a vzdělávání dítěte. Vycházejí z vyhodnocení psychomotorického vývoje dítěte při příchodu dítěte, který zpracovává speciální pedagog a je součástí Individuálního plánu ochrany dítěte (dále jen IPod), dále pak z průběžného vyhodnocování potřeb (viz.: předchozí popis vyhodnocení potřeb dítěte). Praxe výchovné činnosti u dítěte se odvíjí od doporučení speciálního pedagoga, které je též součástí IPod a s těžejně od doporučení klíčové pracovnice v přímé péči, která shromažďuje informace od ostatních všech pracovníků přímé péče.

Pravidelné hodnocení u dětí je vyhodnocováno v pravidelných intervalech:

- 0-2 rok/ 1krát měsíčně,
- 1-3 roky/ 1krát za 3 měsíce,
- 3-6 let/ 1krát za 3 měsíce.

Hodnocení provádí klíčová teta v přímé péči, která je dítěti přidělena ihned po jeho příchodu do zařízení. Za přidělení klíčového pracovníka v přímé péči zodpovídá výchovná sestra, stejně tak jako za pravidelnost a úroveň hodnocení psychomotorického vývoje dítěte včetně pravidelného vyhodnocování psychologických tabulek.

Podpora pozitivní identity dítěte

Odborní pracovníci ZDVOP jsou si vědomi důležitosti podpory vlastní identity dítěte. Dítě potřebuje vědět kdo je, odkud pochází, kam patří a musí cítit přijetí.

Pracovníci s dítětem mluví adekvátně jeho věku a rozumové zralosti s notnou dávkou empatie k citlivým tématům vztahujícím se k důvodu, proč jsou v ZDVOP a nikoliv se svými rodiči. Pracovníci hledají co nejšetrnější způsob, jak dítěti předat pravdivou informaci o bolestivé skutečnosti, např. syndrom CAN, závislostní jednání rodiče, trestní činnost rodiče, nezáměr dítěte, apod.

Před dítětem není možné mluvit o rodičích a širší rodině zle. Dítě je podporováno v kontaktu s rodinou, je připravováno na návštěvy, v případě potřeby je možné dítěti nabídnout asistenci pracovníka v přímé péči či klíčové sociální pracovnice.

V situaci, kdy rodič či jiná osoba blízká předá dítěti dar, má pracovník v přímé péči povinnost najít opatření, které slouží k zachování daru, zamezení jeho ztráty či poškození (popis hračky a její uložení do postýlky, popř. na předem domluvené místo, podpora ostatních dětí

na rodinné buňce v respektování vlastnictví daru). O popsaném informuje ostatní pracovníky v přímé péči a klíčového sociálního pracovníka.

V prostoru každé rodinné buňky je, po domluvě s dítětem a osobami zodpovědnými za jeho výchovu, k dispozici uzamykatelná skříňka na uložení cenných osobních věcí. O uložení cennosti je klíčovým sociálním pracovníkem sepsán záznam s popisem a fotografií předmětu. Záznam je součástí sociálního spisu a IPod dítěte. Součástí uzamykatelné skříňky je soupis všech uložených věcí, který je dostupný všem pracovníkům v přímé péči.

2. Metody a formy práce s dětmi ve ZDVOP věk od 6- 18 let

Dítěti je přidělen „klíčový sociální pracovník“ a pracovníci v přímé péči. Ve vzájemné spolupráci vytváří každému dítěti v zařízení individuální plán ochrany dítěte (více viz standard č. 10). Dále má dítě přiděleného „klíčového pracovníka v přímé péči“, který se podílí na výchově a zvyšování dovedností dítěte (viz níže).

Ihned při přijetí dítěte do zařízení:

- pokud dítě přivádí do zařízení rodič, je žádoucí získat co nejvíce informací o dítěti (zdravotní stav – onemocnění, případné alergie, užívané léky; režim dne – spánek, podávání stravy, hygienické návyky; oblíbené zájmové činnosti apod.)
- sociální pracovník zajistí plnění základní školní docházky, následně zajistí strategii při přípravě dítěte na vyučování včetně doprovodu dítěte do školy,
- sociální pracovník ve spolupráci s pracovníkem v přímé péči bez prodlení zajistí základní potřeby dítěte (jídlo a pití, vhodné oblečení, hygiena, drobné ošetření), v případě potřeby se obrátí na lékaře Dětského centra,
- s dítětem hovoří s ohledem na jeho věk a rozumové dovednosti, snahou sociálního pracovníka je dítěti citlivě vysvětlit, v jaké situaci se nachází, jak tato situace bude dlouho trvat a na koho se může kdykoliv v případě potřeby obrátit,
- důležité je dítě ujistit o bezpečnosti prostředí, ve kterém se nachází,
- sociální pracovník dítě seznámí s prostory rodinné buňky, ukáže mu jeho postel a představí mu „tetu“ (pracovník v přímé péči), která o něj bude pečovat.

Stěžejním úkolem pracovníků ZDVOP je, co nejvíce **ulehčit dítěti adaptaci na nové, neznámé prostředí:**

- Sociální pracovník se snaží zjistit co nejvíce informací o dítěti (viz výše). Pokud je to možné a vhodné, je v zájmu dítěte navázat na zjištěné zvyklosti. Informace sociální pracovník získává od rodičů, orgánu sociálně-právní ochrany dětí či jiných odborníků, kteří s rodinou spolupracují.
- Dítě je citlivě seznamováno s harmonogramem dne, podávanou stravou a pravidly soužití na rodinné buňce. Je brán ohled na jeho dosavadní zvyklosti, které se mohou od chodu zařízení lišit.
- Pracovníci zařízení jsou ohleduplní k prožívání dítěte, které se ocitlo v náročné životní situaci, které s ohledem na svůj věk a případné snížené rozumové schopnosti nemusí rozumět. Neporozumění se může projevit nevhodnými způsoby jednání vůči sobě samému i druhým (dětmi, ale i pracovníkům ZDVOP), obtížemi se spánkem, příjmem potravy či poruchami zažívání.
- Pracovník v přímé péči dítě seznamuje s pracovníkem v přímé péči, kterému dítě předává,

- Sociální pracovník ve spolupráci s pracovníky v přímé péči či dalšími odborníky průběžně konzultuje průběh adaptace, dotazují se i dítěte adekvátně jeho věku a s ohledem na jeho rozumové schopnosti,
- Kontakty dítěte s rodičem a dalšími osobami blízkými jsou s ohledem na zájem dítěte podporovány, a to prostřednictvím pravidelných návštěv, dítě je zejména na první návštěvu připravováno; průběžně a s citlivostí je s dítětem hovořeno o jeho osobách blízkých,
- v odůvodněných případech vždy ve spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany, soudem, policií a psychologem zařízení je nezbytné dítěti poskytnout jistotu bezpečného prostředí, např. v situaci podezření či prokázání syndromu CAN.

Povinnosti ZDVOP vůči dítěti:

- odborní pracovníci ZDVOP naplňují základní biologické a psychické potřeby dítěte,
- klíčový sociální pracovník ve spolupráci s klíčovým pracovníkem přímé péče daného dítěte průběžně vytváří a průběžně vyhodnocuje individuální plán ochrany dítěte,
- pracovníci v přímé péči ve spolupráci s výchovnou sestrou a doporučením speciálního pedagoga plánují a zajišťují výchovu a vzdělávání dítěte,
- odborní pracovníci ZDVOP maximálně podporují pozitivní vývoj dítěte, zvyšují jeho dovednosti a kompetence, vedou ho k soběstačnosti a samostatnosti.

Pravidelné hodnocení u dětí je vyhodnocováno v pravidelných intervalech:

Od 6 let vždy pravidelně každý měsíc s ohledem na plnění povinné školní docházky a s ohledem na případné speciální vzdělávací potřeby dítěte (vždy v souladu s Individuálním vzdělávacím plánem, doporučením Pedagogicko-psychologické poradny a na základě konzultací se zástupci školy).

Hodnocení provádí klíčový pracovník v přímé péči, který je dítěti přidělen ihned po jeho příchodu do zařízení. Za přidělení klíčového pracovníka v přímé péči zodpovídá výchovná sestra, stejně tak jako za pravidelnost a úroveň hodnocení vývoje dítěte včetně pravidelného vyhodnocování způsobů jeho chování, či specifických zvláštností v jednání dítěte.

- Zařízení zajišťuje u dítěte zdravotní péči léčebně-preventivní včetně očkování, plánování odborných vyšetření, rehabilitace, psychologické vyšetření, individuální výchovné plány, logopedickou péči.

Pravidla jednání (způsobů komunikace) s dítětem umístěním v ZDVOP

- s dítětem je hovořeno s ohledem na jeho věk a rozumové schopnosti,
- dítěti je nasloucháno, pracovník má zájem o prožívání dítěte, všímá si projevů v jeho chování a zaznamenává případné změny,
- s dítětem je navazován oční kontakt, zejména v případě požadavku na dítě máme oči ve stejné rovině, nemluvíme na dítě shora, či do jeho zad,
- dítěti je věnován dostatek pozornosti, pracovník si je vědom toho, že nežádoucí projevy chování mohou být u dítěte projevem nenaplněné potřeby,

- přirozená vývojová stádia v životě dítěte jsou plně respektována, např. batolecí období vzdoru, či náročné období puberty a dospívání,
- nežádoucí projevy chování dítěte, mohou být následkem náročné životní situace, ve které se dítě ocitlo a které nerozumí. Nežádoucí projev chování tak může být u dítěte způsobem, jak se se svým neštěstím vypořádat. V takové situaci je dítěti nabízen přijatelný způsob vypořádání se (fyzická aktivita, mačkání papíru, hození či kopnutí do míče; vypovídání se). Křik, pláč, negativismus jsou v přijatelné míře tolerovány, tolerováno však není slovní či fyzické ubližování sama sobě či druhým a ničení věcí.
- Dítě není posíláno za trest do vedlejší místnosti, nepřípustné jsou jakékoliv formy fyzických či jiných forem psychického trestání,
- křik a nadávky jsou nepřípustné,
- dítě není nuceno k jídlu, či k činnosti, snahou pracovníka je dítě pozitivně motivovat,
- dítě není srovnáváno s jiným dítětem, každé dítě si zaslouží individuální přístup,
- chválíme, pohladíme, neupozorňujeme na nedostatky,
- dítěti jdeme příkladem, chceme-li aby dítě poděkovalo, poděkujeme mu,
- pracovníci v přímé péči jsou jednotní ve svých požadavcích na dítě,
- dítěti je dán jasný a srozumitelný pokyn adekvátní jeho věku a schopnostem.

Život dítěte ve ZDVOP

Pobyt v zařízení má dítěti co nejvíce připomínat rodinné prostředí. Rodinná buňka je rozčleněná do herního, jídelního a odpočinkového prostoru s patřičným hygienickým zázemím (viz.: **Standard č. 3**). Děti žijí v rodinných buňkách společně s pracovníci v přímé péči, kterou mohou oslovovat „teta“ či křestním jménem. Při přijetí do zařízení jsou dítěti klíčovou sociální pracovníci či pracovníci v přímé péči nabídnuty obě varianty oslovení. Na dané rodinné buňce se střídají čtyři pracovnice v přímé péči (dále jen teta) ve dvanácti hodinových směnách. Teta, která děti ráno budí, s dětmi stráví celý den a poté je i ukládá ke spánku.

V průběhu celého dne je snahou zařízení vyjít dětem vstříc s ohledem na jejich přirozené biorytmy, pevně dány jsou jen časy stravování.

Děti se přiměřeně svému věku podílejí na chodu a péči o rodinnou buňku, např. úklidem hraček, ustláním postele, přípravou stolu k jídlu apod.

ZDVOP poskytuje dětem veškeré oblečení, obutí a hygienické potřeby. Při příchodu dítěte do zařízení mu teta v přímé péči ve spolupráci s výchovnou tetou přidělí domácí obutí a boty na pobyt venku, které ihned podepíše.

Ačkoliv děti nemají oblečení podepsané, tety v přímé péči mají přehled o oblečení, které dané dítě nosí. Žádoucí je podporovat vyjádření názoru dítěte a respektovat jeho přání, např. děvčátko si může vybrat, zda bude nosit raději sukni nebo šaty.

Boty a bundu mají děti uloženou v šatní skřínce. Pro lepší orientaci dítěte a s ohledem na vedení dítěte k soběstačnosti, je každá skříňka označena obrázkem.

Pokud má dítě s sebou v zařízení oblečení či obutí přinesené z domova, může jej užívat. Klíčový sociální pracovník sepíše seznam s popisem oblečení, který je součástí sociálního

spisu a iPod dítěte. V přidělené šatní skřínce je kopie seznamu oblečení, která je dostupná všem pracovníkům v přímé péči.

*Oblečení dítěte staršího věku je uloženo v jemu přístupné šatní skřínce s ohledem na plnou samostatnost dítěte v oblasti sebeobsluhy.

Mezi hygienické pomůcky, které jsou vlastní každému dítěti, patří zubní kartáček s kelímkem. Při příchodu dítěte do zařízení mu pečující teta ukazuje kartáček vložený v kelímku, na kterém je obrázek, pozn. obrázek je totožný jako obrázek na šatní skřínce. Obrázek přiděluje dítěti výchovná sestra.

Odborný personál ZDVOP klade důraz na individuální zaměření, zájem a potřeby každého dítěte co se týká výběru vhodných aktivit. Dětem je umožněno účastnit se muzikoterapie, canisterapie, hipoterapie, dětská cvičení a mezigeneračního setkávání s klienty Domovinky, o. p. s. Podporou identity každého dítěte umístěného v zařízení je oslava narozenin.

Děti ZDVOP se účastní společných společenských aktivit, např. karnevalu, sportovního dne, dětského dne, výletů, ozdravných pobytů, divadelních představení apod.

Vyhodnocování potřeb dítěte

Při vyhodnocování potřeb dítěte je kladen důraz na týmovou spolupráci pracovníků ZDVOP a rodiny umístěného dítěte.

Při hodnocení funkcí rodiny a rodičovských kompetencí v péči o dítě, se klíčový sociální pracovník zaměřuje především na hledání zdrojů nejen u rodičů, ale i u širší rodiny. Důraz je kladen na pozitivní stránky rodičů, oceňován je i sebemenší pokrok, projev snahy v jednání rodiče s účelem ho i nadále motivovat k dalšímu jednání v zájmu dítěte a vyřešení jeho situace. V rámci popsaných postupů hodnocení dochází k podpoře rodiny v nepříznivé životní situaci. Rodiče jsou po celou dobu procesu řešení nepříznivé životní situace informováni, čímž je posilována míra jejich zodpovědnosti na řešení situace.

Každé dítě je hodnoceno individuálně s ohledem na věk, rozumovou zralost a náročné životní situace, kterými si ve svém životě prošlo.

Při vyhodnocování potřeb dítěte je brán ohled na názor dítěte (dle věku a rozumové zralosti), zajištění pocitu bezpečí je prioritou po celou dobu hodnotícího procesu. Všechna zjištění při vyhodnocování jsou založena na názorech všech zainteresovaných odborníků. Všichni účastníci hodnocení musí být hodnotitelem informováni o průběhu a závěrečném vyhodnocení potřeb dítěte, přičemž informovanost se vztahuje též na dítě, a to přiměřeně jeho věku a rozumovým schopnostem.

Důraz je kladen na celostní přístup ke každému dítěti, vycházíme z jeho fyzických, duševních a sociálních potřeb.

Vyhodnocení potřeb dítěte se vždy odvíjí od celkového prospívání dítěte (jídlo, spánek, zdravotní stav), úroveň psychomotorického vývoje ve všech jeho oblastech (samostatnost/sebeobsluha, jemná a hrubá motorika, řeč, myšlení/vnímání) a emocionálního vývoje dítěte včetně projevů jeho chování a aktuální sociální situace.

U dětí staršího věku je zohledňováno i hodnocení školy, zejména se zaměřením na projevy chování dítěte v průběhu vyučování a během přestávek, vztah k vrstevníkům a učiteli jako autoritě, míra angažovanosti při vyučování a v neposlední řadě i školní prospěch a zájem o mimoškolní zájmové aktivity.

Nedílnou součástí vyhodnocování potřeb dítěte je již výše zmíněný emocionální vývoj s návazností na projevy chování dítěte, které pečující osoby mohou vyhodnotit jako chování/ jednání mimo běžnou normu. Jedná se o nadměru rušivé projevy, které mohou negativně ovlivnit i vzájemné soužití všech dětí na skupince.

Zásady k řešení popsaného:

- každý pečující pracovník si je vědom, že včasné řešení problému je prevencí před rozvojem patologických forem jednání dítěte,
- každou odchylku od běžného chování dítěte pracovník v přímé péči ihned konzultuje s psychologem, speciální pedagogem či výchovnou sestrou,
- všichni pracovníci postupují v souladu s danými doporučeními, jsou jednotní ve svých výchovných postupech a přístupu k dítěti,
- klíčový sociální pracovník daná doporučení zaznamenává do elektronického systému, který je dostupný všem pečujícím osobám ZDVOP, prostřednictvím klíčového pracovníka v přímé péči jsou informováni i další pracovníci přímé péče,
- snahou pracovníka přímé péče je vždy prevence nežádoucích projevů chování, než využívání některých z níže uvedených výchovných opatření,
  - upozornění s vysvětlením,
  - zadání jasné hranice,
  - výběr ze dvou možností,
  - předcházení konfliktním situacím,
  - práce s časem včetně seznámení dítěte, jak bude daný den probíhat,
  - pozitivní motivace.
- pracovník přímé péče dává přednost „přirozenému důsledku“ jeho nevhodného chování než využití níže uvedených výchovných prostředků

Zcela nepřipustné je:

- když dítě ubližuje sobě,
- když dítě ubližuje druhému,
- když dítě ničí věci okolo sebe, např. bouchá dveřmi.

Výchovné prostředky využívané v situaci neadekvátních projevů chování u dětí daného věku:

- zvýšení hlasu pracovníka přímé péči, jasným gestem dát dítěti najevo, že jeho chování je nepřipustné,
- nabídnout dítěti „čas pro přemýšlení“,
- dočasné odnětí oblíbené činnosti,
- více se podílet na chodu/ péči o rodinnou buňku,
- snížit výplatu kapesného v daném měsíci.

Zásady využívání výchovných prostředků:

- dítě musí vždy vědět zač je „trestáno“,
- po odeznění emocí vždy nepřipustné chování s dítětem rozebrat,
- dítěti musí být nabídnut prostor pro nápravu – nutné předat zodpovědnost dítěti za to co způsobilo,
- dítě musí mít vždy pocit, že „trest“ měl svůj začátek a svůj konec, není přípustné ho „trestat“ v časově neohrazeném úseku.

Průběh výchovné činnosti u dítěte ve ZDVOP

Pracovníci v přímé péči ve spolupráci s výchovnou sestrou plánují a zajišťují výchovu a vzdělávání dítěte. Vycházejí z vyhodnocení psychomotorického vývoje dítěte při příchodu dítěte, který zpracovává speciální pedagog a je součástí Individuálního plánu ochrany dítěte (dále jen IPod), dále pak z průběžného vyhodnocování potřeb (viz. předchozí popis vyhodnocení potřeb dítěte). Praxe výchovné činnosti u dítěte se odvíjí od doporučení speciálního pedagoga, které je též součástí IPod a stěžejně od doporučení klíčové pracovnice v přímé péči, která shromažďuje informace od ostatních všech pracovníků přímé péče.

Děti ve věku od 6 let jsou pravidelně 1 krát měsíčně vyhodnocovány.

Hodnocení provádí klíčová teta v přímé péči, která je dítěti přidělena ihned po jeho příchodu do zařízení. Za přidělení klíčového pracovníka v přímé péči zodpovídá výchovná sestra, stejně tak jako za pravidelnost a úroveň hodnocení psychomotorického vývoje dítěte včetně pravidelného vyhodnocování psychologických tabulek.

Podpora pozitivní identity dítěte

Odborní pracovníci ZDVOP jsou si vědomi důležitosti podpory vlastní identity dítěte. Dítě potřebuje vědět kdo je, odkud pochází, kam patří a musí cítit přijetí.

Pracovníci s dítětem mluví adekvátně jeho věku a rozumové zralosti s notnou dávkou empatie k citlivým tématům vztahujícím se k důvodu, proč jsou v ZDVOP a nikoliv se svými rodiči. Pracovníci hledají co nejšetrnější způsob, jak dítěti předat pravdivou informaci o bolestivé skutečnosti, např. syndrom CAN, závislostní jednání rodiče, trestní činnost rodiče, nezáměr dítěte, apod.

Před dítětem není možné mluvit o rodičích a širší rodině zle. Dítě je podporováno v kontaktu s rodinou, je připravováno na návštěvy, v případě potřeby je možné dítěti nabídnout asistenci pracovníka v přímé péči či klíčové sociální pracovnice.

V situaci, kdy rodič či jiná osoba blízká předá dítěti dar, má pracovník v přímé péči povinnost najít opatření, které slouží k zachování daru, zamezení jeho ztráty či poškození (popis daru a její uložení na předem smluvené místo, podpora ostatních dětí na rodinné buňce v respektování vlastnictví daru). O popsaném informuje ostatní pracovníky v přímé péči a klíčového sociálního pracovníka.

V prostoru každé rodinné buňky je, po domluvě s dítětem a osobami zodpovědnými za jeho výchovu, k dispozici uzamykatelná skříňka na uložení cenných osobních věcí. O uložení cennosti je klíčovým sociálním pracovníkem sepsán záznam s popisem a fotografií předmětu.

Záznam je součástí sociálního spisu a IPod dítěte. Součástí uzamykatelné skříňky je soupis všech uložených věcí, který je dostupný všem pracovníkům v přímé péči.

Slovníček užitých pojmů:

Klíčový pracovník v přímé péči – pracovník v přímé péči pečující o dítě na dané rodinné buňce, který má zodpovědnost za vyhodnocení potřeb přiděleného dítěte; zodpovídá za získávání informací od ostatních pracovníků v přímé péči a jejich zpracování formou pravidelných zápisů.

Individuální plán ochrany dítěte – uváděn pod zkratkou Ipod; jedná se o plán, který vytváří klíčový sociální pracovník do 14 dnů (vstupní IPod) od příchodu dítěte do zařízení.

Výchovná sestra – pracovník podílející se částí úvazku na chodu ZDVOP; přiděluje dítěti klíčového pracovníka v přímé péči a zodpovídá za úroveň a pravidelnost vyhodnocování potřeb dítěte. Výchovná sestra přiděluje dítěti po jeho příchodu do zařízení obrázky na šatní skříňku a hygienické pomůcky, vnitřní i venkovní obuv a potřebné oblečení.

Speciální pedagog - pracovník podílející se částí úvazku na chodu ZDVOP; prostřednictvím IPod zhodnotí úroveň psychomotorického vývoje dítěte při jeho přijetí do zařízení a dává doporučení k zvyšování dovedností a schopností dítěte, která jsou závazná pro práci výchovné sestry, klíčového pracovníka v přímé péči a dalších pracovníků v přímé péči. Průběžně mapuje pokroky či případné regrese v psychomotorickém vývoji dítěte a v předem stanovených termínech vyhodnocuje IPod.

Příloha:

INDIVIDUÁLNÍ PLÁN**Osobní anamnéza matky:**

Jméno a Příjmení:

Datum narození:

Trvalý pobyt:

Přijetí matky:

Klíčový pracovník:

Datum zpracování:

Děti:

Jméno a Příjmení:

Datum narození:

OSPOD:

Jméno a Příjmení:

Datum narození:

OSPOD:

Důvody přijetí, popis příčin, popis situace:**Zhodnocení při přijetí:**

Matky potřeby; oblasti, které je nutné podpořit dle jejího mínění /ve vztahu k dětem, rodině, institucím – úřady/

Úroveň rodičovských kompetencí:

Další pozn.:

Hlavní cíl spolupráce:

Dílčí cíl č. 1:

KROKY K NAPLNĚNÍ	TERMÍN	KDO JE ODPOVĚDNÝ

Dílčí cíl č. 2:

KROKY K NAPLNĚNÍ	TERMÍN	KDO JE ODPOVĚDNÝ

Spolupracující osoby, instituce:**Způsob předávání informací mezi jednotlivými subjekty:**

S individuálním plánem byli seznámeni pracovníci Dětského centra, kteří se aktivně podílejí na řešení situace matky:

TERMÍN	PRACOVNÍK - POZICE	PODPIS

Individuální plán vypracoval:

Svým podpisem potvrzuji, že jsem byla s individuálním plánem seznámena a budu se aktivně spolupodílet na jeho plnění:

V Plzni dne .....

Podpis: .....
(matka)

Termín vyhodnocení/ přehodnocení plánu:

TERMÍN	STRUČNÉ SHRNUÍ	PODPIS ODPOVĚDNÉ OSOBY